

GRES-HEALTH

Impact van groene en blauwe ruimte op specifieke morbiditeit en mortaliteit in België

DUUR
 15/12/2014 - 15/03/2019

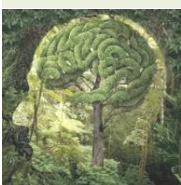
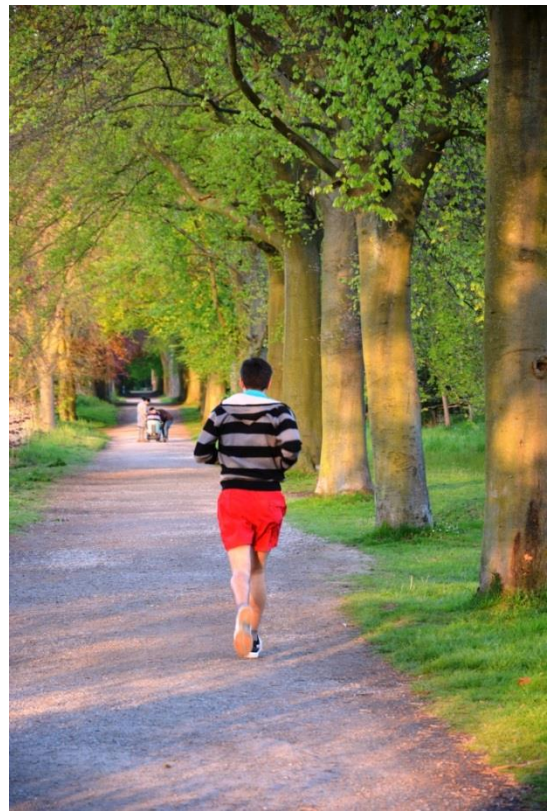
BUDGET
 808.758 €

PROJECT BESCHRIJVING

Wonen in groene/blauwe ruimte wordt vaak geassocieerd met een goede gezondheid. Dit is mogelijk het gevolg van de lagere niveaus van luchtverontreiniging en lawaai, meer mogelijkheden om fysiek actief te zijn, bevordering van sociaal contact en/of een beter herstel na vermoeidheid of stress. Socio-economische (SE) factoren verklaren echter ook de ongelijkheid in zowel gezondheid als de toegang tot groene/blauwe ruimte.

Het GRES-HEALTH project heeft als doel het verband te onderzoeken tussen enerzijds, het wonen in de nabijheid van groene of blauwe ruimte en anderzijds, ziekte en sterfte in België, tijdens verschillende periodes van het leven (van baby's tot ouderen). In het project zullen de algemene en oorzaak-specifieke sterfte, specifieke ziekten en de perceptie van gezondheid onderzocht worden op verschillende ruimtelijke aggregatie-niveaus, rekening houdend met milieuverontreiniging en SE factoren.

In het project zullen alle personen uit de Belgische volkstellingen van 1991 en/of 2001 worden geïncludeerd en volgens worden bestudeerd op drie aggregatieniveaus: individueel, per statistische sector en in groepen van statistische sectoren met soortgelijke eigenschappen qua groene en blauwe ruimte en verontreiniging. Zo zullen zowel individuele als ecologische studiedesigns toegepast kunnen worden. Mortaliteitsgegevens zullen verkregen worden uit de nationale databank mortaliteit, die oorzaak-specifieke sterfte en SE factoren met elkaar verbindt op basis van de volkstellingen van 1991 en 2001 en de sterftestatistieken van 2000 tot 2010. Gegevens over de perceptie van de eigen gezondheid zijn beschikbaar uit de census van 2001. Informatie over specifieke aandoeningen (2004-2012) zal verkregen worden uit de IMA-AIM ("Intermutualistisch Agentschap – Agence Inter-Mutualiste") gegevensbank, die individuele gegevens bevat over terugbetaling van medicatie en procedures. Groene en blauwe ruimtes (oppervlakte, vorm, toegankelijkheid, type) zullen voor elke statistische sector worden bepaald. De lokale luchtverontreiniging zal bepaald worden aan de hand van satellietbeelden (CORINE) en gegevens over lawaai/blootstelling zullen gebruikt worden indien beschikbaar. Armoede, opleidingsniveau en beroeps categorie zullen dienen om SE status (SES) te bepalen. De analyses zullen voor verschillende leeftijdscategorieën (baby's, kinderen, volwassenen) afzonderlijk worden uitgevoerd. Multilevel modellen zullen worden gehanteerd voor geografisch geclusterde gegevens (i.e. individuen, huishoudens, nested scales, statistische sectoren of groepen van statistische sectoren, gemeenten). Die modellen zullen zoveel mogelijk rekening houden met SE factoren, perceptie van het omliggende milieu, luchtvervuiling en lawaai, zowel als de aard van de woonomgeving (stedelijk, randstedelijk, ruraal). Interacties tussen groen/blauwe ruimte, luchtvervuiling en SE factoren zullen worden nagetrokken en gegevens zullen worden gestratificeerd volgens SE en omgevingskarakteristieken. Bovendien zullen specifieke groepen (ouderen, vrouwen, beroepsgroepen) nader worden onderzocht.

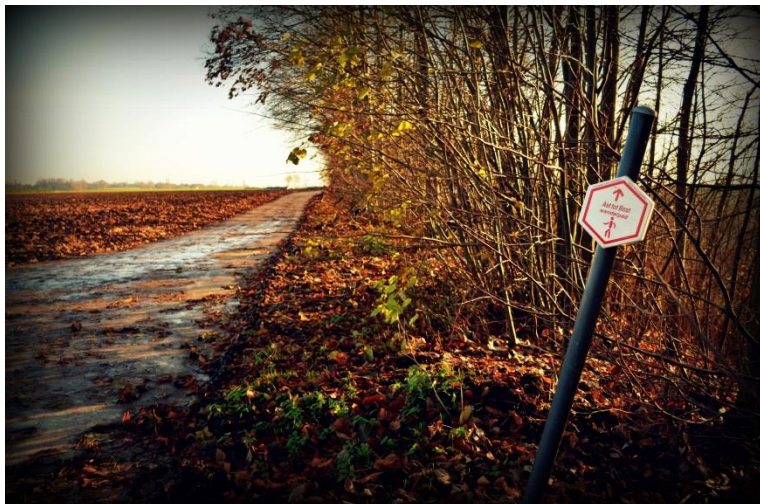
GRESP-HEALTH

Totnogtoe werden de effecten van de natuurlijke omgeving op gezondheid en sterfte in België nog niet onderzocht en geen van de gepubliceerde studies heeft geografische, sociologische en omgevingsgebonden factoren in beschouwing genomen. Een van de sterktes van het GRESP-HEALTH project is dus de integratie van verschillende disciplines. Ons project combineert sociologie, milieukunde, maatschappelijke gezondheidszorg en geografie. Deze multidisciplinaire aanpak zal zowel in de methodologie als in de conclusies van het onderzoek tot uiting komen.

Het zo volledig mogelijk in kaart brengen van groene/blauwe ruimtes over een gans land om die dan in verband te brengen met individuele sterfte- en ziektegegevens, rekening houdend met socio-economische en demografische kenmerken, is tamelijk uniek in Europa. Enkel in de Noord-Europese landen zou men tot dergelijke gegevens toegang kunnen hebben.

Er bestaat sterke evidentie dat de volksgezondheid beïnvloed wordt door politieke beslissingen, niet alleen met betrekking tot de gezondheidszorg, maar ook door maatregelen in andere sectoren. De bevindingen van ons onderzoek zullen bijdragen tot wetenschappelijk verantwoorde beleidsmaatregelen op het vlak van ruimtelijke ordening in en rond steden en op het platteland, alsook op gezondheids promotie. Preventieve en andere maatregelen t.a.v. kwetsbare groepen zullen worden voorgesteld ter implementatie op federaal, regionaal, lokaal en zelfs woonwijniveau.

De invloed van groene/blauwe ruimtes hangt af van hun afstand t.o.v. woningen, hun toegankelijkheid en hun eigenschappen en de sociale omgeving en dit heeft op zijn beurt een invloed op de wijze waarop de maatschappij gebruik maakt van die groene/blauwe ruimte. Keuzes over het gebruik van ruimte beïnvloeden de richting en grootte van de gezondheidseffecten. Het is daarom relevant om het verband tussen groene/blauwe ruimtes en gezondheid/sterfte beter te begrijpen, dit rekening houdend met socio-economische factoren en verontreiniging. De bevindingen van het wetenschappelijk onderzoek zullen vertaald worden naar de algemene bevolking via de media en het internet, en via doelgerichte acties naar socio-culturele organisaties. Dit zal mogelijk leiden tot lokale initiatieven ter verbetering van gezondheid en welzijn dankzij groene/blauwe ruimtes.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Benoit NEMERY

Katholieke Universiteit Leuven (KULeuven)
Center Environment and Health
Department of Public Health and Primary Care
ben.nemery@med.kuleuven.be

Partners

Isabelle THOMAS

Université Catholique de Louvain (UCL)
Ecole de géographie
Faculté des sciences,
isabelle.thomas@uclouvain.be

Tim NAWROT

Universiteit Hasselt (UHasselt)
Centre for Environmental Sciences
tim.nawrot@uhasselt.be

Catherine BOULAND

Université Libre de Bruxelles (ULB)
Ecole de Santé Publique
Centre de Recherches en Santé Environnementale
et Santé au Travail
catherine.bouland@ulb.ac.be

Patrick DEBOOSERE

Vrije Universiteit Brussel (VUB)
Interface demography – Sociology
patrick.deboosere@vub.ac.be

An VAN NIEUWENHUYSE

Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid (WIV)
Dienst Gezondheid en Leefmilieu
an.vannieuwenhuyse@wiv-isp.be